

gušah. Urno šlo mu je vsako delo izpod rok, poleti sukaj in jezil se je na polji, pozimi v mlinu. Pri tem obračal je jezik hitreje, kakor voda kolesa, in včasih so tedaj zaostajale misli; hudobni sosedje pravili so celó, da je Matúć snel pri pusti zelje, to je, da je bil majhno pahnjen. Al temu v kljub vozili so iz petih far zrnje na njegov mlin, kajti dobro je mlet in pravično je meril. Dalječ okrog bolela je mlinarje Matúćeva sreča, on pa je djal: „Bolje, da me zavidajo, ko bi me milovali!“ Delal in spravljal je bogastvo na kup, a ne za sebe, ampak da bo imel kaj zapustiti svojim „ljubčekom“.

Pogostoma rojile so mu po glavi misli in skrbi, v kateri stan bo djal enkrat svoje štiri otročaje, tri sine in eno deklico. „Mihec, ti še moraš postati gospod“, govoril je večkrat najstarejšemu sineku; in bistri Mihec poskakoval in ploskal je od veselja, da postane enkrat tak gospod, ko so gospod fajmošter, kajti drugega gospoda še videl ni.

Mlajšemu sineku pravil je Matúć: „Jakec, ti si debel in močen, ti dobiš mlin, če boš vedno prav vrl ostal“. A Jakec napenjal je šobo, kajti tudi on nosil bi rajši črno gosposko suknjo in svitile škornje, kakor zamazane breguše. — „Markec, ti se pa boš učil za dohtarja, to ti je velik pa hud gospod“, čenčal je mlinar; a Markec je zijaje debelo gledal, kakor sova v luč, ker ni zapopadel, kakova stvar je „dohtar“.

Najmlajšemu in najljubšemu otroku, svoji Miciki, pravil je oče: „Ti pa dobiš enkrat prav vrlega bogatega moža, in ž njim celo pušo“.

Pri tem objemal je radosti poln čačka svoje otroke, rekoč: „zares, ni ga srečnejšega človeka od mene“. Da so vsi za stan, katerega jim je odločil, pripravi, tega ni dvomil nikdar; čedalje bolj vkoreninile so se mu v glavi te namere in ti sklepi. Da! včasih se mu je uže sanjalo, da sliši svojega Miheca v cerkvi novo mašo peti ali pridigovati, včasih, da vidi v veliki kanceliji trepetati kmete pred dohtarjem Markecom, včasih, da ziblje na kolenih rumenokodraste unukece. Jasno se mu je zdelo ko beli dan, da se mu te sanje tudi vresničijo enkrat.

Brž ko mu stopijo otroci zaporedoma v sedmo leto, gnal je Matúć družega za drugim v šolo. Djali so gospodu školniku: „Vzemite si moje dečke v posebno skrb, nič ne bo škode, če se naučijo razven branja in pisanja tudi nemškega jezika; kajti dobro zdi se človeku, če mu vedó otroci kako pismo od „pecirka“ prebrati. Če bo treba, poskusite tudi z leskovo mastjo, včasih“ šiba novo mašo poje“.

Tako prosil je po svoji priprosti pameti mlinar, in školnik obljubil mu je po njegovi želji; posebno veselilo ga je, da mu priporoča Matúć otroke za nemščino, bil je namreč kosmat nemškutar. „Ta je edini mož v celi fari, ki spozna ceno nemške omike in besede“, mislil je pri sebi.

Niso se učili mlinarjevi otroci vsi z istim vspehom, kajti razne mere možganov podelili so jim ljubi Bogec. Vsa čast Mihcu in Jakcu! nista bila bedaka, rada šla jima je abecednica in nemščina v glavo. Školnik, prišedši k mlinarjevim na biro, trdil je celó: „Ta dečka sta najvrlejša v celi šoli. Posebno Mihecu gleda iz glave zelen pes, — iz tega bo še kaj!“ In školnik ni govoril sebi v škodo, — Matuc mu je bil prav hvaležen.

Al na svetu pač ni vasi brez mlake, in ni veselja brez žalosti. Celó druga bila je z Markecom in Miciko, — kajti

V buči trmasti zabiti,
Škoda res za njo,
Kjer bi moglo nekaj biti,
Je vse prazno b'lo.

Pa kaj, sta bila onédva kriva? — Tega Matuc ni pomislil, in godrnjal je v enomer nad njima. „Miciki se še dá odpustiti“, djali so pri sebi, „ona postane gospodinja, pa kaj si hočem z Markecom početi? Pes se obesi, bom pa videl, ali ne napravim ž njega dohtarja!“ In poskusil je dejansko, jeli ne laže pregovor: šiba dela gospode. O ubogi Markec, spričal si, da se um in učnost ne dá v človeka vtepti, — bil in ostal si budalo. Tvoj oče ni zapopadel, da nisi za prekanjenega dohtarja, ampak za priprostega kmeta. Pa tolaži se, enakih Matucev in Markecev še je na zemlji dokaj!

Med tem dovrši Mihec visoke šole pri domači fari. Radosti igralo je mlinarju srce, ko mu je bral vrl sinko iz svojega „ceignusa“ same „zergute“. Brž mu dá narediti suknjo, hlače in škornje; ob Mihelovem pa ga zapelje v M., v blatno gnjezdo nemškutarjev in — Modric. Ni bilo težko najti stanišča — v nekaterih urah imel je Matuc svojega Miheca pod streho — pri stari baburi, ki je napehala v eno sobo pet dijakov. Pa od česa bi se sicer redila?

Tako postal je Mihec „študent“, v kratkem priljubilo se mu je mesto in novi tovarši. Pa pustimo ga zdaj pri njegovi „mensa, mensae“, in

„Die Männer, Völker, Flüsse, Wind
Und Monat masculina sind“, —

saj ima dela, uka, pa tudi strahu pred gospodi „profesari“ dokaj! — — —

Slaba godila se je tačas Markecu, bil je večkrat bit (tepen) ko sit. Da se je vsaj počasno pomikal naprej, treba bilo je mazila, kakor pri vozu. Da vspeh njegovega uka ni bil sijajen, kažejo nam vrstice, ktere je čez-nj skoval nek hudobnjak:

„Hlače mogel je glodati v šoli sedem let,
Naučil se je nekaj brati, šteti do deset!“

„Ta pa ni za študenta“, pravil je školnik včasih mlinarju. „Čeravno noče, pa mora biti“, trdil je Matuc, „še ga hočem nategniti, tega žilavca, on je otrok, pa jaz sem oče! Plesati mora, kakor bom godel jaz“. — Brž ko dobi tedaj Markec po milosti in slabosti školnikovi spričalo brez kljuge, zagromi mu oče: „Po konci! hajd v M., ne bodeš mi vedno doma vtragloval. Pa gorjé tebi, če mi ne izhajaš dobro, ne smeš mi domov!“ — Tako postal je tudi iz tega motovila študent, — o kak študent! — To ti je bil zajec pri bobnu, žaba pri orehu, — o ubogi Markec! (Dal. prih.)

Naši dopisi.

Z Dunaja 24. jan. — Politično življenje se je z državnim zborovanjem zopet pričelo v zadovoljnost enim, v strah drugim. Državnega zbora desnici v zadovoljnost je bil odpust ministrov Kremerja in Streit-a in tako tudi imenovanje 12 novih udov v gospôsko zbornico in to takih, ki zanesljivo spadajo k desnici. Vzroki odpusta imenovanih ministrov so znani: zarote zoper Taaffe-ja in desnico, — zato pa je še posebno to zeló zadovoljilo desnico, da je Taaffe vendar enkrat urno storil, kar od njega zahteva „res publica“, kajti dala sta imenovana ministra svojo odpoved opoldne, in uže zvečer ob 11. uri še istega dne imela sta v rokah cesarjevo pismo, katero jima je slovó dalo. — S številom na novo v zbornico gosposko poklicanih desnica sicer ni zadovoljna, toda zadovoliti se mora za zdaj s tem malim „homeopatičnim“ številom, ker upamo, da število novih pêrov s tem še ni sklenjeno. — Ako je levica izgubila dva svoja ministra, izgubila je ta teden žalibog desnica 2 svoja izvrstna uda iz poljskega kluba: dr. And. Ryszovsk-i-a,

poročevalca oderuške postave in iskrenega, dolgoletnega preganjalca oderuštvu, in pa dr. vit. Krzeczunowića, prvaka v vsi zbornici v davkarskih vprašanjih. — Zarad nepristranosti pa preti tudi levici precej pomenljiva izguba: poslanec dr. A. Hoffer je zblaznel, kardinala Kutschkerja pa je včeraj zadel mrtvud, — težko da bi kateri teh dveh še kedaj v javnost stopil. — Imenovanje dr. Unger-ja za predsednika in dr. Habjetineka za namestnika državne sodnije je levičarje jako iznenadilo, kajti to jim kaže, da grof Taaffe ne mara več svojih političnih dejanj v sodbo prepuščati svojim izrečenim nasprotnikom, pričakovati pa je, da imena naslednikov v državno sodnijo na mesto zdaj imenovanih predsednikov ne bodo levičarjev tako zadovoljila. — Zbornici poslancev je dala pretekli teden, ko je poslanec Greuter strašansko pa po pravici šibal nekršene in kršene oderuhe, vitez Schneid pa izvrstno dokazal pogubnost „svobodnega kapitala“, in bode dala tudi še ta teden veliko posla oderuška postava, — pričakuje se, da si bo Greuter jutri v svojem odgovoru krepko na muho vzel šolmašterčeka Saksa in pa pastorja Haase-a. Pododsek, ki je imel pretresavati vladni predlog o novem hišnem davku, ga je prav temeljito prestrojil — sme se reči z eno besedo — demokratiziral. Vladni predlog je hotel glavnim deželnim mestom odpustiti bišnega davka blizo 1½ milijona, med temi Dunaju samemu na leto 900.000 gold., odsek je to zavrgel in sklenil, naj hišno-najemniški davek čisto nespremenjen ostane, razen da enako visocega naloži vsem do zdaj privilegiranim mestom, ki so: Innsbruck, Salzburg, Zader, Trst in Črnovice. Povikšal je odsek sicer tudi hišno-razredni davek, a tega mu ni bilo treba za toliko, ker je pri hišno-razrednem davku prihranil 1½ milijona; tudi v tarifi je po moči varoval siromaštvo, prvič s tem, da je povikšal bolj prve razrede, znižan je V. razred z eno sobo za 13½ kr., XIV. razred z dvema sobama plačal bo po 6½ kr. več, XIII. razred s 3 sobama plačeval bo po 46½ kr. več, — in vsi trije zadnji razredi bodo plačali le 114.000 gold. več od skupnih 2 milijona 396.921 poslopij, — enako je povikšanje pri IX., XI. in XII. razredu zelo malo — pri nekaterih celo nič, ker se ima razložek med poslopji z nadstropjem pri novi tarifi popolnem opustiti. To bo vseskozi gorskim krajem na korist. — Posvetovanje ravno omenjenih predlogov se še ni pričelo, in bo ravnanje s to postavo odločeval splošni politični položaj, — ta pa se danes sme sploh imenovati boljši, — toda „tempo“ boljšanja je še zmerom tako počasen, kakor je bil v preteklem letu. „Festina lente“ je še zmerom Taaffe-ovo načelo.

Z Dunaja 25. jan. — V začetku današnje seje v zbornici poslancev je odgovoril grof Taaffe na **interpelacijo**, katero je pred božičem v imenu skoraj vse zborniške desnice stavil grof Hohenwart: **kako vlada misli pomagati hirajočemu našemu kmetijstvu.**

Grof Taaffe je rekel, da vlada z vso pozornostjo in neprenehoma prevdarja vzroke propada kmetijstva ter išče sredstev mu pomagati. Poglavitni vzroki propadu so bili: odstranjenje postav, katere so omejevale podedovanje kmetij, — razkosevanje kmetij, — odstranjenje oderuške postave, nekoliko pa tudi denarni polom leta 1873. poleg vremenskih nezgod. — Vlada je ravno v oni namen, kate-rega povdarja interpelacija, uže državnemu zboru predložila sledeče postave: 1) o zložbi in razdelitvi zemljišč, katero ima v posvetovanji gospôska zbornica, 2) uže potrjeno postavo, katera davek znižuje posojilnicam, 3) postavo o živinski kugi in 4) oderuško postavo. Predložiti pa hoče vlada še sledeče postave: 1) da se zni-

žajo pristojbine pri podedovanji in prodaji kmetij, 2) kolikor je po administrativni poti mogoče, bo vlada storila, da se male zapuščine hitro in brez stroškov obravnajo, 3) država bo deloma sama se vdeleževala poljedelskega zboljševanja (Meliorationen), deloma to podpirala in navajala o tem deželne zastope; enako bo tudi postopala pri poljedelskih šolah. Ravno zdaj še prevdarja vlada tudi to, kako bi se visokobrestni kmetijski dolgovi konvertirali v nizke obresti, — sploh hoče vlada sama kmetijstvo zmerom podpirati ter prosi podpore državnega zbora, deželnih zborov in kmetijskega ljudstva samega, katero namerava po poti postav tako združiti v zádruge, da kmete brani onega razkrojivnega strupa, ki se je noveji čas tudi med nje začel trositi. — Odgovor ta gospoda ministra-predsednika bil je pogosto pozdravljan s krepkimi „dobro“-klici od desnice, in o sklepu z živahnim ploskanjem. — Tudi minister Dunajevski je odgovoril na Greuterjevo vprašanje, rekši, da so pristojbine od nekdanjega pemskega chabrusa popolnem vplačane, in s tem je de Pretis-u nameravani odgovor popolnem zmedel. — Kučkerjeva bolezen je postala prav nevarna; tudi dvorni svétnik Kromer, nekdanj deželni poslanec kranjski, je nevarno bolan, večkrat brezzavestno razgraja.

Z Dunaja 22. jan. — Slovanski vseučiliščniki na Dunaji priredijo 27. dan januarija 1881. l. (v Blumen-säle, I, Parkring 12) v prid unesrečenim Zagrebčanom „besedo s plesom“ s sodelovanjem slavnega slov. pev-skega društva, gg. prof. Smietanskija, Kochanowskija, i, z dovoljenjem ravnateljstva dunajskega konservatorija, gospojice Levine Miles i g. O. Laupperta. Pri plesu svira godba 32. pešpolka F. d' Este. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Odbor.

V Gorici 23. jan. — Popis stanovavcev v Gorici se je pričel 31. decembra l. l. in končal 20. dne t. m. Vseh stanovavcev šteje naše mesto (brez vojakov) 19.438; po „občevalnem“ jeziku je Italijanov 14.213; Slovencev 3519; Nemcev 1598; Francozov 34; Angležev 9; Madjarov 32; Rusov 5; Poljakov 7; Hrvatov 10; Čehov 11. — Povrh teh je zdaj tukaj vojakov 1512. — (Leta 1851. je štela Gorica 12.500 ljudi; leta 1857. 13,297; leta 1869. pa 16.649; imamo tedaj 2779 duš več, ko o zadnji štetvi, to je, 17%). — Ker sem uže spet pri „številkah“, naj omenim, da so prejšnje goriške statistične vesti v „Novicah“ našle pot v mnoge slovanske in nemške časnike, samo šolsko statistiko je — prezrl prav tisti list, kateremu je bila najprej namenjena; pač pa jo je „Triest. Zeitung“ zlorabila in tako še marsikateri drugi nemški časnik. Pa pustimo to. Nekaj družega je, kar sem uni dan v „Triesterci“ in danes v „Tribüne“-i našel, in kar mi kaže, da so „Konšeki“ ne samo v Ljubljani, ampak tudi drugod (tudi v Gorici imamo enega) in pa da se nekateri listi brez posebne modrosti uredjujejo. Statistiko posneto po našem nadškofijskem šematizmu (v 1. listu „Novic“ t. l.) so prinesli tudi drugi slovenski listi in po njih „Triester Zeitung“ kot izviren dopis! Kako pa prevaja „Tr. Ztg.“ neke izraze?! Sestre „božje Previdnosti“ so ji „Schw. der göttlichen Vorsicht“; iz „krške“ škofije ne vé, kaj bi naredila, in prestavlja „Chersg“ (namesti Veglia). In še družih kozlov je nekaj. Čudim se pa tudi „Tribüne“-i, da je naredila iz „krške“ škofije kar naravnost — „Pisino“. — Pa tudi številke so tu pa tam napačno ponatisnene. — Ker vidim, da so ljudem statistične reči všeč, sestavim jih še nekaj prav mikavnih, kedar bom imel čas. — Prve dni t. m. so bile v tukajšnjem glediši 3krat neke predstave (koncert, žive podobe) v dobroten namen. Čistega dohodka je bilo okoli 1000 gold., ki so se razdelili na 3 dele: za mestne uboge, za dekliški

zavod grofinje Mat. Coronini evke in za gimnazijski ubožni zalog; poslednjemu je došlo 332 gold. 58 krajc. Samuel grof Gyulai je dodal temu znesku še toliko, da znaša vsa vsota skup 500 gold. — V bolnišnico tukajšnjih milosrdnih bratov je bilo sprejetih leta 1880. — 806 bolnikov, izmed katerih je bilo odpravljenih 577; na bolje gre 147; umrlo jih 82. — Neki prodajavki na Travniku je izročil nekdo pretekli četrtek nabasan samokres v varstvo in rekel, da pride pozneje po nj. Radovedna starica — ki ni vedela, da je samokres nabasan — začne ga ogledovati in ga sproži tje pred sabo čez Travnik; krogla je zadela v okno nasprotne stacune (blizo škofije). Po sreči ni nikogar zadela. Skrivnostni človek, ki je bil ženici orožje izročil, ni prišel po-nj.

Iz Dolenje Zemonske županije 19. jan. — Sprejmite drage „Novice“ nekoliko vrstic tudi iz našega letos čez vse revnega kraja. Preteklo leto bilo je za nas Notranjce, osobito za bistriški okraj, slabo, kajti strašna toča je okoli 20 vasi potolkla in najhuje zadela Kočansko županijo, kjer posestniki skor nič družega pridelali niso, lego samo nekoliko ledenega koruna, pa še ta je žalibog ljudem doma zgnjil. Ker ljudje nimajo zdaj nobenega zaslužka, da bi si mogli potrebnega živeža kupiti, zato se je v resnici bati velike lakote. Tudi ubogi njihovi živini manjka živeža, ker sená se je nakosilo komaj tretjino od lanskega. Ni tedaj čuda, da uže mnogo posestnikov se je moralo lotiti kapitala svojega in poslednji rep iz hleva prodati pod ceno, da so si vsaj par mernikov turšice omislili in razne davke plačali. Zadolženo je uže od prejšnjih let vse, zaslužka pa ni nikakoršnega, kar ga jim je pobrala Št. Peter-Reška železnica. Res obupati je našim ljudem! Zdaj naj pride še novi hišni davek, potem pa bode treba turških kolib si napraviti in sedanja poslopja popustiti. Ako ne bode visoka vlada in drugi ljudomili dobrotniki bratovsko svoje radodarne roke revežem podali, bodejo hudi, silno hudi nasledki nastopili, kar Bog obvaruj. Dalje o tem še hočem v kratkem kaj pisati. — Ostro zimo imamo tudi mi zdaj, ko sta zadoja meseca lanskega leta jako mila bila, da so celó jagode cvetele in več drugih cvetic, na pr. vijolice, trobentice, marjetice, veronika, kurja čevica, svenjevice, zvončki, štrikanca itd., še celó šipek je bil zelen in prav velike popke kazal. Novo leto nam je prineslo pa drugo obleko. Huda burja 6. do 9. dne t. m. razsajala je tako, da je celó hiše odkrila in podirala v 4 vaséh, katerih si ljudje nimajo s čem popraviti. Zdaj pa imamo snega čez urbas debelega. Nadoslav Škrljev.

Iz kamniškega okraja 23. jan. — Klic po potrebi postavnih naredeb na pomoč žalostnemu stanju kmetijstva ni ne prazno vpitje. Le en glas gre v vsi naši domovini, da se mora kmetijstvu hitro hitro pomagati, da se reši srednji stan kmetijstva in ne gine glavni temelj države. Zato se po vsem strinjamo s postavnimi naredbami, katere je gosp. dr. Bleiweis v zadnjem listu „Novic“ po vsestranskem prevdanku nasvetoval. Zdaj se s polnim zaupanjem obračamo do častitih naših gosp. državnih poslancev in še posebno do Nj. ekselence gosp. grofa Hohenwarta, da kmalu dobi ugodni odgovor od visoke vlade na vprašanje, katero je v ta namen stavil pred božičnimi prazniki. Res zdatne pomoči potrebuje kmetijski stan, da se reši nadlog, ki ga pritiskajo, kamor se obrne. Prosti kmet potrpežljivo trpi in od svojih zastopnikov tem bolj pričakuje pomoči, ker če ob kaki priliki kaki gosposki potoži svoje nadloge, se mu tu navadno odgovori: „tako je postavno, to postavo so vaši poslanci uredili.“ Navadni kmetič ne vé na ta ugovor nobenega odgovora, kajti on ne vé, da

so blizo 20 let naši poslanci v državnem zboru zmerom v manjšini bili in da je le nasprotna jim stranka na krmilu bila. Ta stranka pa je, kakor g. dr. Bleiweis resnično trdi, v deželni in državnem zboru bila slepa in gluha tako za potrebščine kmetove, kakor za pravice naroda našega. Zdaj je v državnem zboru to drugače; zato se nadejamo, da nam nastopijo bolji časi s prizadevanjem naših poslancev in s pomočjo Božjo.

Janez Ložar, župan.

Iz Ljubljane, — Popis ljudstva za leto 1880. je končan tudi v Ljubljani. Mestni magistrat je časnikom razposlal sledeči zapis: Prebivalcev brez vojakov je štela Ljubljana lani 24.940, najemnikov stanišč 4727, hiš 1173, vojakov 1666. — Pri zadnjem popisu leta 1869. štela je Ljubljana 22.593 stanovancev, najemnikov stanišč 4218, hiš pa 1051. — Po takem se je število prebivalcev pomnožilo za 2347 ljudi, število hiš pa za 122. Koliko se je skovalo Nemcev, koliko pa pustilo Slovencev, ni nam še povedal magistrat.

— (*Odbor družbe kmetijske*) je v nedeljo v posebni seji obravnaval važno vprašanje o sirarstvu na Nanosu, katero namerava tržka občina Vipavska ondi ustanoviti. Po želji odborovi se je te seje osebno udeležil tudi župan Vipavski gosp. K. Dolenc.

— (*Mestni odbor*) je v zadnji seji obravnaval ponudbe ljubljanskih obrtnikov o zidanji velike mestne klavnice, za katero so skupni stroški prevdarjeni in razpisani bili s 144.841 gold. Če tudi bi firma Tönies bila vse stavbe prevzela za 7000 gld. cenejše, je vendar mestni zbor po večini glasov pravo sklenil, naj se o sedanjih za obrtnijstvo mršavih časih malim obrtnikom zaslužek privoši, kar je posebno odbornik Potočnik s toplo besedo zagovarjal.

— (*Nove okrajno-zdravniške in živinozdravniške službe za Kranjsko*.) Nj. Veličanstvo presvitli cesar je z najvišim sklepom 2. dec. 1880. leta privolil, da se še dva c. k. okrajna zdravnik in trije c. k. okr. živinozdravniki za Kranjsko ustanovijo, ter da vlada za to potrebno dotacijo postavi v državni proračun za leto 1881. — Dosedaj so okrajni zdravniki oziroma zdravstveni ustanovljeni pri vseh c. kr. okrajnih glavarstvih, razen Logatca in Kamnika, — okrajni živinozdravniki so ustanovljeni v Postojni, Kočevji in Novomestu; vlada pa jih namerava nastaviti menda še v Črnomlju, v Krškem in v Kranji. — Tako dobimo okrajne zdravnike zopet nazaj, kakor smo jih nekdanj imeli, dobimo pa tudi novih okrajnih živinozdravnikov.

— (*O akademiji na korist po potresu unesrečenim Zagrebčanom*) se je spolnilo, česar smo pričakovali: gledališče v vseh prostorih bilo je prepolno, pohvala pa vsem predstavam živahna, a še posebno navdušena samospevu gosp. Medena in čitalniškem pevskemu zboru in pa produkcijam Sokolovim na drogu in v šestih marmornih kipah. Česar umetelnost premore, slišali smo v petji zboru „Križari na moru“ in pa v romanci in zboru iz Verdijeve opere „Un ballo in maschera“, videli pa v predstavah „Sokolovih“. O gledališki igri „Oče so rekli, da le“, s katero je sodelovalo „dramatično društvo“, rečemo le to, da je skozi in skozi mnogo smeha vzbujevala. Dolžnost pa nam je, da tudi s pohvalo omenimo prijazne pripomoči gledališkega ravnatelja gosp. Urbana. Občinstvo je zadovoljno zapustilo gledališče, ki se je ta večer na pomoč odprlo našim bratom Zagrebčanom, katerim po tej predstavi doide nad 200 gld.

— Nemila smrt nam je vzela iskreno domorodkinjo, blago soprogo gospoda prof. Levca, ki je nenadoma

po kratki bolezni 23. t. m. umrla. Med obilimi drugimi venci so na rakev njeno položile lep venec tudi „ljublanske Slovenke“.

— Iz Slatine v Rumuniji nam poroča gosp. Schollmayr, da leži v Rumuniji sneg nad 80 cm. visoko in da sploh po cestah ni mogoče voziti.

— (*Ljubljanski somenj*) zadnji ponedeljek je bil prav dobro obiskan. Goveje živine se je prignalo do 600 glav, pitanih volov le malo. Boljše blago se je prav drago plačevalo. Za Trst se je nakupilo 100, za Reko, Gorico in Pulj tudi nad 100 glav in prav dobro plačalo.

— (*Pustna veselica pri gospodu deželnem predsedniku*) v soboto večer je bila v vseh obzirih tako sijajna, da lepše menda ne pomni kronika ljubljanska v prostorijah vladne hiše. — Danes opoludne je obed pri gosp. predsedniku, na katerega so vabljeni gosp. knezoškof, mnogo kanonikov in drugih gospodov. Proti koncu pusta pa bode neki še druga soarea s plesom pri gosp. deželnem predsedniku.

— (*Ples v čitalnici ljubljanski.*) Kakor uže naznanjeno, napravi čitalnica 2. dne svečana Vodnikov izborni ples brez „besede“. Društveniki čitalnični so vstopnine prosti, za goste po društvenikih vpeljane je vstopnina 1 gld. — Prihodnji mesec je še drug „društveni ples“, in to v nedeljo 20. dne svečana tudi brez „besede“. — Oba plesa se pričneta ob 8. uri zvečer, ter bode pri obeh plesih svirala priljubljena vojaška godba.

— (*Poberki iz časnikov.*) Vprašanje o prihodnjem deželnem glavarstvu kranjskem našim nemškutarjem še zmirom ne dá pokoja. Vsak teden parkrat dopisavajo v dunajske judovske časnike in si izmišljujejo novo zdravilo zoper izgubo dr. Kalteneggerja. Tako vnovič trdi ljubljanski dopisnik dne 21. januarija v „Wien. allg. Zeitg.“, „da dobi dr. Kaltenegger dopust za 3 leta zato, da ostane še deželni glavar in osebno vodi deželni odbor, češ, da med vsemi 16 narodnimi poslanci kranjskega zbora ni ne enega za to mesto sposobnega, izrekoma pa da večkrat imenovani dr. Poklukar ni nikakor za ta posel sposoben, ker mu celó njegova lastna stranka ni nikdar izročila odborništva ali večjih poročil, — edino zmožni odborniki pa da so nemškutarska trójica: Deschmann, Schrey in Schaffer“. — „Wer lacht da“? — bi po pravici smeli vprašati dopisnika; al mi mu nočemo veselja kaliti, da sanjari o prihodnosti tako, kakor si je želi, — eno pa lahko brez skrbi trdimo, da je ni nobene vlade, katera bi svojemu odločnemu nasprotniku podelila boljšo službo, pa ga potem zopet tje na dopust poslala, kjer mu je prilika, ravno tisti vladi najvspešneje nasprotovati. Za tak dr. Kalteneggerjev dopust bo tedaj pred vsem treba druge Deutschkrainerjem prijazne vlade, na katero pa bodo uže morali še nekoliko časa — čakati. O zmožnosti naših narodnih poslancev so pa uže in bodo še drugi sodili kot Vesteneck in njegovi pajdaši, — o tem je uže in bo, ako Bog dá, še večkrat sodila vsa kranjska dežela in tudi ves nepristransk vnANJI svet. Prisiljeni smo pa vendar gledé zmožnosti narodnih poslancev omenjenim dopisunom omeniti, da več ko 11 let je deželni odbor pod različnimi glavarji brez dr. Kalteneggerja deželna opravila redno opravljal in v tem času dr. Bleiweis večkrat deželnega glavarja namestoval ter marsikaj na korist deželi s svojim delovanjem dovršil, kar zapisano stoji v zapisnikih deželnega zbora. Kar se pa še posebno tiče napadov na dr. Poklukarja, dobro vemo, da on nikdar ni tišal na mesto deželnega odborništva, marveč je kot poslanec v deželnem zboru z občnim priznanjem dovrševal mnogovrstne referate. In

ko bi dr. Poklukar ne bil prav družega nič opravil kot to, da, od deželnega zbora izvoljen v deželno komisijo za uravnavo zemljiškega davka, je izdelal jako težavni referat tako, da je bil temeljita podlaga sklepu centralne komisije, vsled katerega se ima kranjski deželi prihraniti pri zemljišnem davku v prihodnje vsako leto 300.000 gold., je edino to več vredno, kot vse, kar je v vsem skupaj vsa leta stvarila stranka nemškutarska! Dežela naša bi morala precej dolgo čakati, da bi jej tisti, ki narodni stranki nezmožnost očitajo, po svojih delih kaj enacega izkazati mogli. Jalo va baharija ni delo, laž ni resnica? Ako konečno ljubljanski dopisnik tudi pri razpustu deželnega zbora za svojo stranko zopet večine pričakuje, mu mi prav mirno rečemo: kedarkoli bodo pri nas volitve proste, to je, brez pritiska birokracije, bo večina naša.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Ministerstva predsednik grof Taaffe je, kakor dopis z Dunaja na drugi strani kaže, odgovoril na interpelacijo Hohenwartovo, da je vlado resna volja, na pomoč biti kmetijstvu. — Kakor „Politik“ poroča, je grof Taaffe tudi obljubil, vse narodne zahteve po obstoječih postavah in brez spremembe ustave izpolniti ter tako narodnim željam zadovoljiti, vendar s tem pogojem, da ni on ni vlada se ne morejo vezati na gotov čas, kedaj se to zgodi. — Dokler ima baron Courad šolstvo v svojih rokah, ni Slovanom upati ustavnih reform v šolah. Nasproti stavijo Slovenci na Primorskem in osobito v Trstu veliko zaupanje na novega ministra barona Pino-a, ker je bil zmerom pravičen in se, dokler je v Gorici bil, marljivo učil slovensščino.

Iz Trsta. — Tukajšnji irredentariji so prosili Garibaldi-a, naj bi v skupščini, ki jo nameravajo italijanskimi koncem tega meseca imeti v Rimu, zastopal Trst. Stari prekučnež jim je na ta poziv odgovoril, da rad sprejme to nalogo, da se „Trient in Trst priborita Italiji“. — Ker te skupščine vlada italijanska sama ne bode dopustila Avstriji nasproti, bo uže tudi Garibaldi domá ostal.

Koroško. Po šematizmu Koroške škofije šteje Koroška 332240 prebivalcev, med temi je 200,539 v 218 nemških farah, 113.590 v 117 slovenskih in 18.111 v 13 nemško-slovensko mešanih farah.

Nemčija. — Gonja zoper jude je v Nemčiji čedalje huja ne zaradi vere, ampak zaradi tega, da jud odéra kristjane, kjer koli more.

Listnica vredništva. Več dopisov smo morali prihraniti se za prihodnji list.

Popravek. V zadnjem listu „Novic“ na strani 20. v članku „Krščanstvo pri Slovencih do Cirila in Metoda“ v 27. vrsti namesto „ki je obsegalo zgornji del Krajne“, beri: „ki je obsegalo tudi zgornji del Krajne“.

Žitna cena

v Ljubljani 22. januarija 1881.

Hektoliter: pšenice domače 9 gold. 59 kr. — banaška 10 gold. 75 kr. — turšice 6 gold. 40 kr. — soršice 8 gold. 50 kr. — rži 6 gold. 66 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 4 gold. 87 kr. — ajde 5 gold. 36 kr. — ovsa 3 gold. 5 kr. — Krompir 2 gold. 70 kr. 100 kilogramov.